

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

УКРАЇНА І СВІТ: ПРОБЛЕМИ МІЖДЕРЖАВНИХ СТОСУНКІВ

15 травня 2025 року

Переяслав - 2025

УДК 327(477+100)(082)
У45

Україна і світ: проблеми міждержавних стосунків: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 15 трав. 2025 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2025. 148 с.

Затверджено рішенням Вченої ради Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Протокол №11 від 23.06.2025 р.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції «Україна і світ: проблеми міждержавних стосунків», що відбулася 15 травня 2025 року, на базі Університету Григорія Сковороди в Переяславі за підтримки Інституту історії України НАН України, Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Національної спілки краєзнавців України, Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних сил України, Служби безпеки України та міжнародних партнерів з Молдови, Румунії та Литви.

Тексти публікуються в авторській редакції. За зміст і якість поданих текстів відповідальність несуть автори. Використання текстів або частини тексту даного збірника можливе тільки за умови посилання на даний збірник та автора тексту.

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2025
© Автори статей, 2025

3
ЗМІСТ

Коцур В.В., Коцур В.П. ТОРУЄМО ШЛЯХ ДО ПЕРЕМОГИ.	7
Акімов О.О. ВІЙСЬКОВІ КОНФЛІКТИ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: КРИЗА НОРМ І ПОШУК НОВИХ ФОРМАТІВ СПІВПРАЦІ.....	8
Tsyganenko L. GEOPOLITISCHE DYNAMIK DER SCHWARZMEERREGION: DIE STRATEGISCHE POSITION DER UKRAINE ZWISCHEN SICHERHEITSHerausforderungen und REGIONALER PARTNERSCHAFT.	11
Рєєнт О.П. ПРОБЛЕМА ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ КРИЗЬ ПРИЗМУ ТРЬОХ ГЛОБАЛЬНИХ ВІЙН.	15
Лисенко О.Є. 80-та РІЧНИЦЯ ЗАВЕРШЕННЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В НАУКОВОМУ І СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ. ...	23
Капелюшний В.П. СУТНІСТЬ І ВИТОКИ МІФУ «ПРО ГРОМАДЯНСЬКУ ВІЙНУ В УКРАЇНІ» У 1917 Р. ТА 2014 Р.: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.	28
Пониपाляк А.В. ВІЙСЬКОВІ КОНФЛІКТИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД В КОНТЕКСТІ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ ОПОРУ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.	32
Андрусяк М.В. СУЧАСНА ВІЙНА І ВИКЛИКИ ДЛЯ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕКТОРУ ОБОРОНИ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПОГЛЯД.	35

Борисенко М.В. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ НА ФОРМУВАННЯ У ГРОМАДЯН НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.	38
Демська-Будзуляк Л.М. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ВАРШАВСЬКОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІЙ ІСТОРИЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ.	41
Замкова І.В., Пугачова Д.С. РОЗВИТОК НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.	44
Красота І.В. 91-й ОХТИРСЬКИЙ ОКРЕМИЙ ПОЛК ПІДТРИМКИ ПІД ЧАС ОБОРОНИ МІСТА м. ОХТИРКА.	47
Шикула Р.Р., Бардаш О.С., Глющенко Ю.М. ГІБРИДНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: БЕЗПЕКОВІ УРОКИ ДЛЯ ЄВРОПИ.	51
Войтенков Р.М. МІЖНАРОДНІ ГРУПИ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РФ.	54
Золотов А.В. ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ.	57
Іванов О.Ю. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ОСМИСЛЕННЯ МИНУЛОГО І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.	59
Морей Т.В. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ ДЕРЖАВНІЙ БЕЗПЕЦІ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД.	63

Русецький Р.Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОГНОЗИ.	66
Смоляк Д.С., Леонов О.С. СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЯК ІНСТРУМЕНТ АСИМЕТРИЧНОЇ ВІДПОВІДІ НА ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ З БОКУ РФ.	69
Довжук І.В. ПРИМУСОВА ПРАЦЯ НА ТЕРИТОРІЇ ОКУПОВАНОЇ НАЦИСТАМИ ЛУГАНЩИНИ.	70
Горденко С.І. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ОСВІТИ: ЗАХИСТ МОЛОДІ ВІД МАНІПУЛЯТИВНИХ НАРАТИВІВ ВОРОЖОЇ ПРОПАГАНД.	75
Коцур Р.В. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК РЕСУРС ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ДІАЛОГУ.	80
Ткаченко О.В., Соловйова Т.М. СТАТУС УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ У РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.	83
Волженцева І.В., Соловей О.М. НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА МІГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ.	86
Іванова Л.Г., Чекиш Н.В. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОХОВАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ ІНОЗЕМЦІВ У РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.	90
Коцур Н.І., Кошляков С.А ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ В	

УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	93
-----------------------------	----

Коцур Н.І., Левченко М.А. РОЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ В УТВЕРДЖЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ЗЛАМІ XX-XXI СТОЛІТЬ.	97
--	----

Коцур Н.І., Чурій Д.О. ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ДОКТРИНА УКРАЇНИ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО (2018-2024 рр.).	100
--	-----

Коцур Л.М., Шаповал Д. НЕЛЕГАЛЬНІ МІГРАНТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ ЄС.	104
---	-----

Гром К.В. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1990-х РОКІВ.	109
--	-----

Ткаченко М.Т. АВТОНОМІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ В УКРАЇНІ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ: ІСТОРИЧНІ МОДЕЛІ ТА ЇХНЯ РЕЛЕВАНТНІСТЬ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ. ..	112
--	-----

Костенко О.О., Юрчук Б.Ю. РОЗВИТОК КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.	116
--	-----

Сулятицька Т.В., Євсєєв Ю. ЗАРОДЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ЗАКОНІВ У ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ.	122
--	-----

Нагайко К.М. ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ МУЗЕЮ ЗАПОВІТУ Т.Г. ШЕВЧЕНКА 2024-2025 рр.).	134
--	-----

4. Шелест Г. Гнучка дипломатія в умовах війни: «Рамштайн» як модель. New Europe Center, 2023. URL: <https://neweurope.org.ua> (Дата звернення – 02.05.2025).

Золотов Андрій Валерійович
Науково-методичний центр кадрової політики
Міністерства оборони України

ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Система міжнародної безпеки, яка склалася після завершення Другої світової війни, протягом десятиліть забезпечувала відносну стабільність у світі. Проте сучасні реалії переконливо свідчать про те, що військові конфлікти знову стали дієвим інструментом реалізації політичних амбіцій, перегляду кордонів та впливу на глобальну і регіональну політику. Особливо яскраво це проявляється на прикладі повномасштабної агресії російської федерації проти України, яка спричинила не лише безпрецедентну гуманітарну катастрофу, але й стала каталізатором глибокої трансформації міждержавних відносин у XXI столітті.

З погляду історичного досвіду, військові конфлікти завжди були фактором, що змінювали баланс сил, формували нові альянси і впливав на структуру міжнародної системи. Наприклад, Перша та Друга світові війни докорінно перекроїли політичну карту світу, сприяли створенню міжнародних організацій, таких як Ліга Націй і ООН, а також започаткували нові підходи до колективної безпеки. У післявоєнний період світ став свідком багатьох локальних конфліктів, які відображали суперечності між наддержавами, зокрема в умовах «холодної війни».

Сучасні військові конфлікти мають якісно нові риси. Вони супроводжуються масованим використанням інформаційних технологій, кібератак, гібридних методів, маніпулювання громадською думкою та широким залученням недержавних акторів. У цьому контексті особливої ваги набуває проблема трансформації міждержавних відносин. Класичні дипломатичні

підходи та багатосторонні формати співпраці часто виявляються недостатніми у протидії агресії, що порушує основоположні принципи міжнародного права.

Приклад України яскраво демонструє, як війна змінює систему міжнародної взаємодії. Повномасштабне вторгнення росії у 2022 році стало не лише посяганням на суверенітет нашої держави, а й викликом для всієї архітектури європейської та глобальної безпеки. Відбулася активізація роботи міжнародних інституцій, зокрема НАТО, Європейського Союзу, ООН, які, попри певну інерційність, були змушені переосмислити власну роль у запобіганні та реагуванні на воєнні загрози. Водночас війна в Україні суттєво змінила конфігурацію союзів, посилила військово-політичну єдність Заходу та прискорила процеси інтеграції нашої держави до європейських і євроатлантичних структур.

Паралельно з цим відбувається переформатування системи колективної безпеки. З одного боку, спостерігаємо зростання ролі двосторонніх і багатосторонніх оборонних угод, об'єднань держав за інтересами та регіональних коаліцій. З іншого – підсилюється прагнення країн гарантувати власну безпеку шляхом нарощування оборонного потенціалу, модернізації збройних сил, розвитку технологій. Це вимагає нових підходів до кадрової політики в оборонному секторі.

Серед стратегічних викликів – потреба у фахівцях нового покоління, які володіють не лише класичними військовими навичками, а й глибоким розумінням інформаційної безпеки, цифрових технологій, гібридних загроз та стратегічних комунікацій. Саме тому ключовим завданням департаменту кадрової роботи Міністерства оборони України є формування цілісної системи професійного розвитку персоналу, що враховує сучасні виклики й адаптує кращі міжнародні практики до національного контексту.

У цьому процесі особливу роль відіграє реалізація Стратегії залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року, яка передбачає структурні зміни в системі підготовки, перепідготовки та кар'єрного зростання військовослужбовців [1]. Важливою складовою цієї стратегії є зміцнення освітньо-наукової бази, зокрема через розвиток військової освіти, академічної

мобільності, цифровізації навчального процесу, підвищення якості кадрового резерву.

З огляду на поточну ситуацію в Україні, важливим фактором кадрової політики також є врахування бойового досвіду та адаптація військовослужбовців до умов мирного життя після виконання завдань у зоні бойових дій. Ці питання мають не лише військове, а й соціальне та гуманітарне значення, і потребують комплексного вирішення у взаємодії з іншими державними інституціями, волонтерськими організаціями, міжнародними партнерами.

Таким чином, військові конфлікти залишаються сильнотіючим фактором трансформації міждержавних відносин. У сучасному світі, де зростає кількість нестандартних загроз, питання обороноздатності, міжнародної співпраці та кадрової політики в секторі безпеки набувають критичного значення. Міністерство оборони України, зокрема Департамент кадрової роботи, продовжує активно працювати над модернізацією системи управління персоналом, удосконаленням нормативної бази та створенням ефективної моделі лідерства, здатної забезпечити захист держави у найскладніших умовах.

Список використаних джерел

1. Стратегія залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року: наказ Міністерства оборони України від 26.12.2024 № 862. URL: https://www.mil.gov.ua/content/public_discussion/03_09_2024_proiekt_nakazu.pdf

Іванов Олександр Юрійович

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри теорії та історії держави і права

Національна академія Служби безпеки України

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ОСМИСЛЕННЯ МИНУЛОГО І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Розгляд історичного процесу крізь призму формування

УКРАЇНА І СВІТ: ПРОБЛЕМА І МІЖДЕРЖАВНИХ СТОСУНКІВ

Україна і світ: проблеми міждержавних відносин: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 15 трав. 2025 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2025. 148 с.

Відповідальність за зміст статей, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Тексти друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати та скорочувати текст. Редакція матеріали не рецензує і не повертає. У разі не відповідності вимог поданої статті, редакційна колегія лишає за собою право повернути її авторові.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 4,1. Наклад 50
Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Підписано до друку 17.06.2025

